

Chvála úletům II

Další strašný nepřítel odpovědnosti a řádu je zamilovanost. Láska, vzájemné vábení pohlaví, bujení hormonů.

Je jedno, jestli Amorův šíp trefí ženu či muže nebo oba. Nebo oba tři. Stane li se to, dějí se VĚCI. Věci krásné i strašné. Šplhá se po balkónech, boří se společenské předěly, píší se básně, dopisy (Já píší Vám), starci omládnou. ALE také. Prohánějí se kule hlavou, pálí se mosty, ničí rodiny, hoří města, vedou se války...

Jeden z nejznámějších a nejstarších příběhů o milostném úletu a o důsledcích zamilovaného úletu je ten o úletu předcházejícímu Trojské válce, kterou popisuje Homér v Ilias. Je to příběh o únosu krásné Heleny Spartské Trojským princem Paridem.

V řecké mytologii není únos Heleny Paridem popisován jako náhlé milostné hnutí mysli, úlet Heleny a Parida, ale můžou za to bohové. Bohyně. Tři. Héra, Afrodíta a Aténa

Rozhořel se mezi nimi spor o to, která z nich je nejkrásnější. Kvůli zlatému jablku, které stvořila bohyně sváru Eris a věnovala ho „*té nejkrásnější z nich*“. Jenže, která z nich to je? Rozhodnutí jejich sporu připadlo Paridovi, trojskému princovi. Nevím, jak na něj přišli. On zřejmě nebyl žádný velký myslitel. Jablko od bohyně sváru. Už to ho mělo trknout. Místo toho, aby utekl, vymluvil se, dělal slabomyslného, tu blbou, ze všech stran nebezpečnou úlohu přijal.

Každá z bohyň mu nabízela velké dary, ale jen Afrodítě mu nabídla dar nejcennější – lásku. Slíbila mu srdce krásné Heleny Spartské ověnčené božským rodokmenem. Paris proto zvolil Afrodítě jako nejkrásnější.

Blbec.

Když jsem byl kluk, bylo mezi námi kluky oblíbené rčení „Neser bohy!“ A právě tohle měl někdo Paridovi důrazně zařvat do ucha.

Ne, že by protislužba nabízená Afrodítou byla ošklivá, nevábná. Naopak. Ale jednu vadu na kráse měla. Svou volbou Afrodité zbylé božské dámy strašně dožral a udělal si z nich nepřátele na život a na smrt. Bohyně sváru Eris byla na koni. Dámy mu pak předvedly, co dokáže nasraný bůh.

Již brzy nato se setkal Paris s Helenou, která se do něj přičiněním Afrodity zamilovala a uprchla s ním do Tróje. ÚLET. Velký úlet. Bez ohledu na předvídatelné následky se zatemněným mozkiem se vzali za ruce, vsedli na loď a pryč ze Sparty přes moře.

Kdyby byla Helena jen tak někdo, manželka pasáčka ovcí, tak by se to odbylo jen přes pár facek. Ale ona byla manželkou Meneláa, spartského krále a ten to jen tak nenechal. Vojska mnoha peloponéských vládců vsedla na kryté lodě a vzhůru k břehům Malé Asie, k Troji. A tekla krev. Bronzové meče svištěly, hrdinové i bohové se činili, pálilo se, kořistnilo, zotročovalo.

Meneláos byl podle Homéra silný a zdatný v boji. Před trojskými hradbami Parida přemohl, notuje si při tom:

*„Popřej mi vladaři Die, ať potrestám Parida, který
křivdu mi způsobil dřív, a zdolej ho rukama mýma,
aby i z potomků leckdo se zhrozil a nespáchal křivdu na hostiteli,
který jak hosta ho přátelsky přijme.“*

Po těch slovech se rozpřáhl a stinným oštěpem mrštil

Meneláos ještě o Parida přerazil natřikrát meč a už to vypadalo na krvavý konec

V tom Afrodité ho (Parida) velice snadno

vyrvala (bohyně je!) – a zastřela ho oblakem mlhy,

do vonné ložnice pak ho odvedla, aby si sedl.

V ložnici nejdříve Paris dostal od Heleny čochku:

*„Ty ses navrátil z boje? Ach mělš tam raději zhynout,
usmrčen silným mužem, jenž dříve mým manželem býval!*

Vždyť ses chlubíval dřív, že vynikáš nad Meneláem ,

Bojovným mužem, jak silou, tak rukou i kovaným kopím.

Paris se snaží otupit hroty výčitek s tím, že zápas odloží na jindy.

Nekárej, ženo, mé srdce záplavou výčitek prudkých!

Nyní sic Meneáos mě s pomocí Athény přemoh,

Já ho zas přemohu jindy – vždyť bohové stojí při nás!

Teď na lůžko pojďme a těšme se z radostí lásky!

„Láska doposud nikdy tak mou mysl neobestřela,

ani když z půvabné Sparty jsem tehdy tě unes a plul jsem

po vlnách na mořských lodích a na malém ostrůvku s tebou

poprvé v milostném lůžku se v objetí spojil, jak nyní

horoucně po tobě prahnu a sladká touha mě jímá.“

Řekl a první šel k lůžku a manželka spěla hned za ním.

Zhoubě Paris ale neušel.

Na konci byla šaráda s trojským koněm a pád a zničení Troje. Paris byl zabit, kouzlo bohyně Afrodité pominulo. Helena se poté ochotně vrátila zpět do Sparty. Meneláos byl kromě toho, že byl silný taky, ehm, jak to napsat, no posuďte sami – Meneláos ani na okamžik

neuvažoval o potrestání Heleny, která se 10 let pelešila s Paridem a s kým ještě a byl přesvědčen, že za vším stál pouze Paris. Hmm. Asi nechtěl ty rozvětvené parohy rozmazávat.

Příběhu se ujmulí antičtí spisovatelé a dramatici. Po antických renesanční. Po nich další a další. Rozpítvali do detailů to, co trojské válce předcházelo a co vše následovalo, Oidipové, Ifigenie, Penelopé dodnes běhají v rízách po jevištích na celém světě. Příběhů jako výsad na Meneláově paroží. Achilles nahání Hektora okolo Troje a lidé žasnou, co vše se stalo. Jaká dramata a tragédie se odehrály, co vše se odvinulo od jednoho milostného ÚLETU.

Nejméně $\frac{3}{4}$ toho, co bylo kdy za existenci lidstva sepsáno, pojednává o vzplanutí, katastrofách přirovnatelných k zemětřesení provázející průběh, o někdy krásných a šťastných vyústěních, jindy o tragických koncích takového zamilovaného úletu.

Nemusí to však být jen úlety mocných za přispění bohů. I ti nepatrní, kteří zahoří láskou a zapomenou na vše ostatní pro pohled milované bytosti, pro polibek, pro noc lásky. I ti nepatrní mají šanci se dostat do písní. Co se stalo na příklad

U těch třeboňských kasáren

*U těch třeboňských kasáren, stojí tam voják den co den,
dívá se dívkám do očí, jednu z nich večer vytočí,
dívá se dívkám do očí, jednu z nich večer vytočí.*

*Tam u muziky na sále točí se voják vesele,
hezkou dívenku v kole měl a na večerku zapomněl,
hezkou dívenku v kole měl a na večerku zapomněl.*

*A když devátá odbila, milá ho domů posílá,
a on se stále vymlouvá, že až do rána přesčas má,
a on se stále vymlouvá, že až do rána přesčas má.*

*Když jedenáctá odbila, patrola na sál vkročila,
sbohem bud', milá, pravil on, zítra mě čeká garnizon,
sbohem bud', milá, pravil on, zítra mě čeká garnizon.*

To známe každý, kdo byl na vojně. Kluci zavření v baráku, pustí je jen sem tam a nakrátko. To když se na vás potom nějaká hezky podívá, usměje se, přitiskne se k vám v kole, to potom všechny vojenské řady, přísahy, čestné zástavy zmizí někde v temnotě a jde se za láskou a jejími přísliby. I kdyby vás ráno měla čekat šibenice. Nebo garnizon, jak si stěžuje vojáček na konci písně, kterou mám rád, protože to není kýč.

Tak to bychom měli úlety z lásky. Před tím jsem psal o úletech způsobených alkoholem. Nejstrašnější ale asi jsou úlety z lásky za přispění alkoholu. Ale to snad ani nebudu rozebírat...